

УДК 336.226.11

РОЛЬ КОНТРОЛЬНО-ПЕРЕВІРОЧНОЇ РОБОТИ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ

І. В. Шевчук*e-mail: irenshevchuk@ukr.net*

Житомирський національний агроекологічний університет,
Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна

Стаття присвячена вивченню теоретико-методичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності податкових перевірок у системі податкового контролю. Акцентовано на проблемі адміністрування податкових платежів та податкового боргу у контексті забезпечення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Досліджено сутність та роль контрольно-перевірочної роботи у забезпеченні дотримання вимог податкового законодавства суб'єктами оподаткування. Визначено види та особливості податкових перевірок та висвітлено основні вимоги до їх організації. Проаналізовано динаміку податкових перевірок в Україні протягом останніх років та здійснено оцінку відповідних тенденцій. Запропоновано напрями поліпшення податкового контролю та контрольно-перевірочної роботи як його ключового елемента.

Ключові слова: контролюючі органи, податковий контроль, податкова перевірка, ризик, платники податків.

Постановка проблеми

Проблема адміністрування податкових платежів та податкового боргу залишається однією з найактуальніших у сфері оподаткування. Питання підвищення показників збираємості податків і зборів є невід'ємною частиною діяльності органів ДФС і безпосередньо залежить від ефективності податкового адміністрування. Невідкладного вирішення потребують питання підвищення податкової культури населення, покращення обслуговування платників податків, створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, зменшення податкового тиску та втручання у господарську діяльність платників податків.

Аналіз останніх досліджень та постановка завдання

Теоретико-методичні підходи до організації контрольно-перевірочної роботи органів ДФС в системі податкового контролю є предметом наукових досліджень багатьох науковців, зокрема В. Живицького, В. Князькової, М. Мельник, Т. Мисник, І. Федун, О. Шевчук [1, 2, 3, 4, 8, 9].

Основними ознаками, що характеризують сучасний стан взаємовідносин між державою та платниками податків у сфері встановлення, адміністрування податків та організації податкового контролю є такі: недостатня відпрацьованість механізму захисту законних інтересів та прав платника податків у чинному законодавстві; слабка реалізація принципу

гласності у здійсненні податкової політики, невідпрацьованість форм і методів участі громадян у прийнятті рішень, що безпосередньо стосуються їхніх інтересів; недостатня ефективність системи співробітництва громадських організацій, які діють в інтересах платників податків, із законодавчою та виконавчою владою тощо. [1, с. 22].

Водночас важливими питаннями у формуванні інституційного забезпечення для ефективного податкового контролю з позиції збалансування інтересів як держави в особі податкових органів, так і суб'єктів бізнесу, залишаються усунення дублювання функцій контрольних органів, з метою усунення надмірного адміністративного тиску на бізнес в результаті податкових перевірок, розробка єдиних механізмів планування, призначення і проведення перевірок задля забезпечення поетапності та систематичності податкового контролю, взаємоузгодженості інтересів суб'єктів контролю тощо [3, с. 35]. Тому невирішені проблемні питання у сфері здійснення податкового контролю та його удосконалення потребують подальшого дослідження.

Мета, об'єкт та методика досліджень

Метою дослідження є наукове обґрунтування теоретико-практичних аспектів організації податкових перевірок як пріоритетного напрямку податкового контролю та визначення його стану і тенденцій розвитку в Україні. Об'єктом дослідження є процес здійснення органами Державної фіскальної служби України податкових перевірок діяльності

платників податків. Мета дослідження обумовила постановку таких завдань: дослідити сутність та роль податкових перевірок контролюючих органів у забезпеченні дотримання вимог податкового законодавства суб'єктами оподаткування; ідентифікувати види податкових перевірок, визначити їх особливості та окреслити основні вимоги до їх організації; дослідити динаміку податкових перевірок в Україні протягом останніх років у цілому і за видами; запропонувати напрями поліпшення податкового контролю та контрольно-перевірочної роботи як його ключового елемента. Для наукового вирішення поставлених у статті завдань використовувалися наступні методи: абстрактно-логічний та аналізу і синтезу – для дослідження теоретичних основ та закономірностей контрольно-перевірочної роботи, порівняльного аналізу – для виявлення закономірностей господарських процесів, статистико-економічний та графічний – для характеристики структури і динаміки додаткових податкових надходжень до бюджету.

Результати досліджень

Відповідно до Податкового кодексу України податковий контроль – система заходів, що вживаються контролюючими органами, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [6].

Здійснення перевірок фінансово-господарських операцій платників податків є пріоритетним завданням діяльності органів Державної фіскальної служби. Податкові

перевірки займають провідне місце серед інших форм податкового контролю. За допомогою проведення податкової перевірки можливе зіставлення даних, наданих платником податків у податковий орган, і тих фактів, які виявлені податковим органом. Основною метою податкових перевірок є контроль за дотриманням платниками податкового законодавства, своєчасністю і повнотою сплати належних обов'язкових платежів.

Податкова перевірка – це основна форма податкового контролю, що представляє собою комплекс процесуальних дій уповноважених органів з контролю за дотриманням законодавства про податки і зборах і здійснюється шляхом зіставлення звітних даних платників податків з фактичним станом його фінансово-господарської діяльності. Реалізація податковими органами наданих контрольних повноважень можлива тільки в порядку, встановленому Податковим Кодексом України. Детальна правова регламентація окремих контрольних процедур здійснюється також за допомогою нормативних правових актів Міністерства фінансів України.

Нині податковий контроль спрямований на застосування ризикоорієнтованої системи. Ризикоорієнтована система створена з метою запровадження системного підходу до адміністрування податків і базується на тому, що податкові органи за рахунок поінформованості на більш ранній стадії про можливі випадки порушення податкового законодавства відповідно реагують на них належними діями [2, с. 18].

Динаміку кількості податкових перевірок в Україні протягом 2015–2017 рр. наведено на рис. 1.

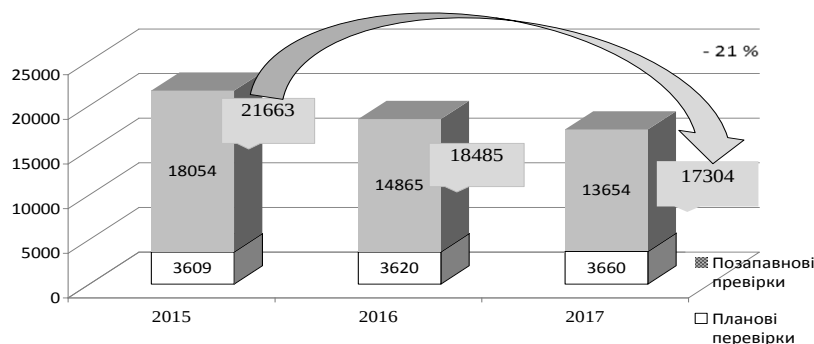

Рис. 1. Динаміка та структура податкових перевірок

Джерело: побудовано за даними Звіту "Аудит-1" Основні показники контрольно-перевірочної роботи Департаменту аудиту за 2015, 2016 та січень – листопад 2017 р [5].

Слід відмітити, що протягом останніх років відбувалося поступове зменшення кількості податкових перевірок з 21663 у 2015 р. до 17304 у 2017 р., тобто на 21 %. Дана тенденція зберігається також відносно позапланових податкових перевірок, кількість яких істотно скоротилась. Якщо у 2015 р. в Україні проводилось 18054 позапланових перевірок, то у 2017 р. цей показник становив 13654 перевірки, що на 25 % менше, ніж у 2015 р. У структурі перевірок найбільшу частку становлять позапланові перевірки: 83,3 %, 80,4 % та 78,9 % у 2015, 2016 та 2017 рр. відповідно.

Важливим індикатором ефективності контрольних заходів є забезпечення додаткових надходжень до бюджету унаслідок донарахувань сум податків і зборів та застосування штрафних санкцій. За результатами перевірок у 2016 р. до бюджету донараховано 28,4 млрд грн грошових зобов'язань, у т.ч. за результатами планових документальних перевірок – 15,6 млрд грн, позапланових – 12,6 млрд грн, фактичних – 163 млн грн. Із донарахованих податкових зобов'язань узгоджено 6,3 млрд грн або 22,1 %. Забезпечено надходжень до бюджету 3201 млн грн (51 % від узгоджених), з них: за плановими перевірками – 1402 млн грн (60,9 %), позаплановими – 1749 млн грн (46 %), фактичними – 50 млн грн.

Слід відмітити досить низький рівень узгодження з платниками податків донарахованих сум, що обумовлено широким використанням ними наданого права на оскарження прийнятих за результатами перевірки рішень у адміністративному порядку, неупередженим розглядом контролюючим органом вищого рівня скарг, адже обов'язок доведення правомірності нарахувань покладено на контролюючий орган та можливості звернення у будь-який час з позовом до суду. Наприклад, рівень скасованих сум до оскарження унаслідок адміністративного оскарження у 2016 р. становив лише 4 % [5].

Слід акцентувати, що існують різні підходи до оцінки рівня надходження податків і зборів, зокрема О. Шевчук пропонує для оцінки його ефективності використовувати такі показники:

1) коефіцієнт виконання запланованих податкових надходжень (Кз), який розраховується як відношення фактичних податкових надходжень (ПНф) до планових (ПНПЛ);

2) коефіцієнт своєчасності надходжень платежів до бюджету (Ксн), що розраховується як відношення платежів, які вчасно, у запланований звітний період, надійшли в бюджет до нарахованих за звітний період податкових платежів;

3) загальний коефіцієнт ефективності податкового контролю (Кеф) [9, с. 30].

Відповідно до норм Податкового кодексу контролюючі органи Державної фіскальної служби мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

За місцем проведення та обсягом документації, що перевіряється податкові перевірки поділяються на камеральні, документальні (виїзні та невиїзні) та фактичні.

Камеральна податкова перевірка проводиться за місцем знаходження податкового органу посадовими особами цього органу. Даний вид перевірок здійснюється по відношенню до всіх видів платників податків і без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу, оскільки факт подання платником податкової і фінансової звітної документації автоматично виступає юридичним фактом для перевірки її достовірності.

Камеральна перевірка проводиться посадовими особами органу ДФС без будь-якого спеціального рішення керівника такого органу або направлення на її проведення. Камеральній перевірці підлягає вся податкова звітність суцільним порядком. Матеріали камеральної перевірки використовуються для проведення наступних податкових перевірок [6]. Перевірці підлягають такі питання:

- повнота і своєчасність подачі звітності, податкових декларацій і розрахунків;

- виконання вимог порядку заповнення наданих документів;

- послідовність викладення даних у формах звітності;

- відповідність даних, що використовуються для проведення розрахунків, даним, відбитим у звітності;

- правильність заповнення всіх пунктів декларацій і розрахунків та правильність арифметичних розрахунків.

Основним способом камеральної форми перевірки є вибіркового метод, що передбачає перевірку точно визначених фінансових документів. За результатами камеральної

перевірки, у разі встановлення порушень, складається акт у 2-х примірниках, який підписується посадовими особами такого органу, які проводили перевірку. Після реєстрації в органі ДФС акт вручається або надсилається для підписання протягом 3-х робочих днів платнику податків.

Камеральна податкова перевірка була і залишається «лідером фіскального контролю», адже дозволяє податковим органам оперативно реагувати на порушення податкового законодавства [3, с. 68].

Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами). Вона відбувається за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка.

Така перевірка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються у бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків [6].

Виїзна податкова перевірка проводиться за місцем знаходження платника податків або місцем здійснення ним підприємницької діяльності на підставі відповідного рішення податкового органу. Виїзна податкова перевірка проводиться з використанням суцільного методу, за допомогою якого не тільки перевіряються всі документи платника податку, що мають відношення до сплати податків, але і проводиться інвентаризація майна, огляд (обстеження) території та приміщень платника податків, використовуваних їм для вилучення прибутку (доходу).

Перевірки, залежно від особливостей організації та інформування платника, бувають планові та позапланові. Документальна планова перевірка – це перевірка, яка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок. План-графік документальних виїзних перевірок – перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року.

Формування та коригування планів-графіків здійснюються засобами інформаційних систем Державної фіскальної служби України. Плани-графіки документальних планових перевірок на поточний рік мають оприлюднюватись на офіційному сайті ДФСУ до 25 грудня року, що передуює року, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки.

План-графік проведення документальних планових перевірок складається з 4-х розділів, які регламентують порядок включення до нього таких категорій платників: юридичних осіб; фінансових установ, постійних представництв та представництв нерезидентів; самозайнятих осіб; юридичних осіб з питань правильності обчислення, повноти і своєчасності сплати податку з доходів фізичних осіб та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [7].

В органах ДФС України запроваджена ризикоорієнтована система планування контрольно-перевірочних заходів, завдяки використанню якої до безпосереднього податкового контролю відбираються тільки платники податків, які мають ризик несплати податків. Розподіл ризиків за ступенями здійснюється у відповідності до їх фіскальної важливості і ймовірних втрат бюджету. Так, до високого ступеня відносяться ризики несплати податків, пов'язані з невідповідністю рівня зростання податків рівню зростання валових доходів або з наявністю господарських відносин з контрагентами, які знаходяться у розшуку, не звітують, збанкрутували та інші.

Отже, платник податків, який не використовує в своїй фінансово-господарській діяльності схеми мінімізації податкових зобов'язань, схеми ухилення від оподаткування та сплачує податки своєчасно в повному обсязі, тобто не має ризиків несплати податків, не буде включеним до плану-графіка проведення перевірок.

Ризик, в даному розумінні – це ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на органи ДФС. Він поділяється на високий, середній та незначний.

Періодичність включення платників до плану-графіка документальних планових перевірок наведена на рис. 2.

Рис. 2. Періодичність проведення документальних планових перевірок
Джерело: складено автором за [6].

Платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка не частіше, ніж раз на три календарних роки, середнім – не частіше ніж раз на два календарних роки, високим – не частіше одного разу на календарний рік [6].

Рішення про проведення документальної планової перевірки приймає керівник органу ДФС. Воно оформлюється наказом. Динаміку проведення планових податкових перевірок в Україні в розрізі областей наведено на рис. 3.

З рис. видно, що попри декларування зниження кількості планових перевірок відповідно до концепції ризикоорієнтованої системи, протягом останніх років в усіх регіонах України спостерігаються однакові тенденції щодо їх незначного збільшення. Зокрема, найбільше податкових перевірок відбувалося традиційно в індустріально розвинених регіонах, таких як Дніпропетровська (527 у 2015 р., 327 у 2016 та 280 у 2017 р.), Харківська (319 у 2015 р., 292 у 2016 та 430 у 2017 р.), м. Київ (631, 708 та 863 відповідно).

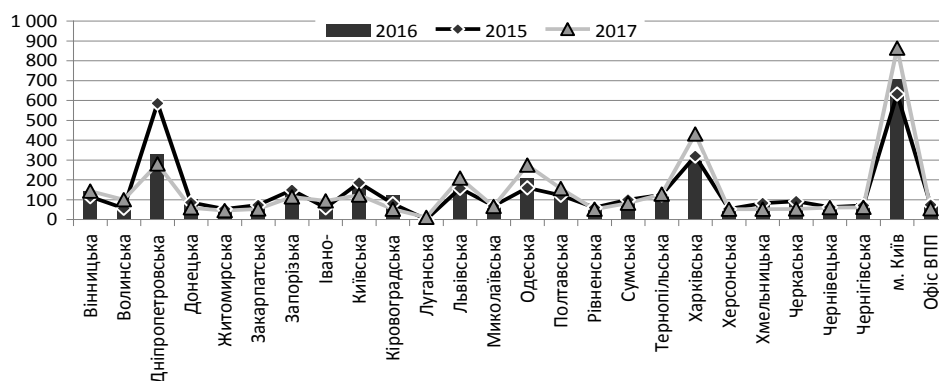

Рис. 3. Динаміка планових податкових перевірок в Україні у 2015–2017 рр.

Джерело: побудовано за даними Звіту "Аудит-1" Основні показники контрольно-перевірочної роботи Департаменту аудиту за 2015, 2016 та січень-листопад 2017 р [5].

Причому у Харківській області кількість планових перевірок збільшилася з 319 до 430, тобто на 34,8 %. Схожа тенденція спостерігається і у м. Києві, де збільшення відбулося на 36,8 % з 631 до 863 контрольних заходів.

При організації планових перевірок важливим є дотримання певних процесуальних дій. Зокрема, органи ДФС мають право на

проведення документальної планової перевірки платника податків, якщо йому не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення зазначеної перевірки вручено під розписку або надіслано рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) копію наказу про проведення документальної планової перевірки. До неї додається письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення перевірки.

Документальна позапланова перевірка не передбачається у плані роботи органу ДФС і проводиться за наявності хоча б однієї з обставин, визначених ПКУ. Поміж інших, такими підставами можуть бути:

- неподання платником податків в установленний строк податкової декларації, розрахунку, звіту про контрольовані операції або документації з трансфертного ціноутворення, якщо їх подання передбачено законом;

- виявлення недостовірних даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків;

- процедура реорганізації (припинення) юридичної особи (підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця) або подання заяви про зняття з обліку платника податків;

- подання платником декларації, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки та з від'ємним значенням з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. грн та ін. [6].

Динаміку проведення позапланових податкових перевірок в Україні в розрізі областей наведено на рис. 4.

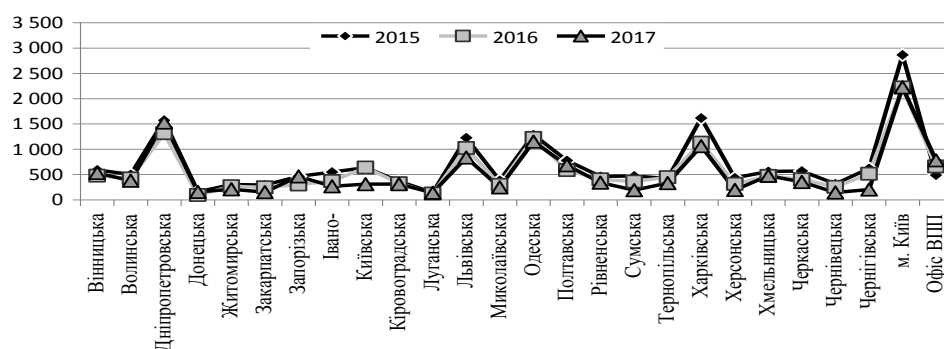

Рис. 4. Динаміка позапланових податкових перевірок в Україні у 2015–2017 рр.

Джерело: побудовано за даними Звіту "Аудит-1" Основні показники контрольно-перевірочної роботи Департаменту аудиту за 2015, 2016 та січень–листопад 2017 р [5].

Найбільше позапланових контрольно-перевірочних заходів відбувалося у промислово-активних регіонах, таких як Дніпропетровська, Львівська, Одеська, Харківська області та м. Києві. Лідерами позапланових перевірок є Дніпропетровська область (1568, 1527 та 1317) та м. Київ (2863, 2219 та 2221) у 2015–2017 рр., причому у даному випадку спостерігається зменшення кількості перевірок. За даними ДФС значна частина позапланових перевірок проводилася з незалежних від контролюючих органів причин: на звернення самих платників податків, коли розпочато процедуру припинення юридичної особи або платник подав заяву про зняття з обліку; за рішенням суду (слідчого судді) або за постановою органу, що здійснює оперативно-розшукові дії, слідчого чи прокурора.

Про проведення документальної позапланової перевірки керівник (його заступник або уповноважена особа) контролюючого органу приймає рішення, яке оформлюється наказом.

Право на проведення документальної позапланової перевірки платника податків надається лише у випадку, коли йому до початку проведення зазначеної перевірки вручено копію наказу про проведення такої перевірки.

Слід зазначити, що найбільш ефективною формою податкового контролю фахівці справедливо вважають документальну позапланову виїзну перевірку, оскільки вона дозволяє виявляти найбільш грубі та численні порушення податкового законодавства. За її результатами вдається відшкодувати до бюджету значну частину тих податкових платежів, від сплати яких ухилювся платник податків [3, с. 81].

Документальною невиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні органу ДФС. Податковим кодексом України запроваджено документальну невиїзну позапланову електронну перевірку за заявою платника податків. Електронна перевірка – це перевірка, що проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним

ступенем ризику, до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку. Заява подається за 10 календарних днів до очікуваного початку проведення електронної перевірки, але не раніше офіційного повідомлення контролюючого органу, про запровадження проведення такої перевірки. Можливість проведення даної перевірки передбачена для платників податків:

- які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності;
- суб'єктів господарювання мікро-, малого; середнього підприємництва.

Фактична перевірка – це перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Вона здійснюється контролюючим органом щодо дотримання порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, у тому числі свідоцтв про державну реєстрацію, виробництва та обігу підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами). Дана перевірка здійснюється за наявності хоча б однієї з визначених Податковим кодексом України обставин.

Вона проводиться на підставі рішення керівника податкового органу, оформленого наказом, копія якого вручається платнику податків або його уповноваженому представнику під розписку до початку проведення такої перевірки. Характерною особливістю фактичної перевірки є те, що здійснюється вона без попередження платника податків (особи). Перед початком фактичної перевірки, з питань дотримання порядку здійснення розрахункових операцій та ведення касових операцій, посадовими особами контролюючого органу може бути проведена контрольна розрахункова операція.

Посадові особи контролюючого органу мають право приступити до проведення документальної виїзної або фактичної перевірки за наявності підстав для їх проведення та за умови пред'явлення або надіслання передбачених документів.

Такими документами є:

- направлення на проведення перевірки, в якому зазначаються усі необхідні реквізити;

- копії наказу про проведення перевірки, в якому зазначаються дата видачі, найменування контролюючого органу, найменування та реквізити суб'єкта, який перевіряється, мета, вид (документальна планова/позапланова або фактична перевірка), підстави для проведення перевірки, дата початку і тривалість перевірки, період діяльності, який буде перевірятися;

- службового посвідчення осіб, які зазначені в направленні на проведення перевірки [6].

Непред'явлення платнику податків цих документів або пред'явлення зазначених документів, що оформлені з порушенням вимог, встановлених цим пунктом, є підставою для недопущення посадових осіб контролюючого органу до проведення документальної виїзної або фактичної перевірки.

На думку фахівців невирішеним проблемою залишається періодичність проведення фактичних перевірок, адже у Податковому кодексі це питання не регламентується. Доцільно було б законодавчо врегулювати: а) питання про проведення наступної фактичної перевірки у разі, якщо за результатами поточної перевірки податкових порушень виявлено не було; б) періодичність проведення контрольних розрахункових операцій [3, с. 79]. Відмова платника податків від допуску до перевірки на інших підставах не дозволяється.

Відтак, роботу підрозділів аудиту контролюючих органів слід зосередити на підвищенні якості матеріалів перевірок, вжитті комплексу заходів для унеможливлення бездоказових тверджень в актах перевірок та прийняття за їх наслідками необґрунтованих рішень.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень

Забезпечення режиму суворого додержання приписів норм податкового законодавства суб'єктами податкових правовідносин є головною метою податкового контролю. Від ступеня ефективності контрольно-перевірочної діяльності контролюючих органів безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів. Удосконалення процедури планування та відбору до перевірки виключно ризикових платників податків дало змогу зменшити

кількість планових перевірок та покращити показники контрольно-перевірочної роботи.

Водночас слід і надалі підвищувати рівень контрольно-перевірочної роботи, в тому числі шляхом підвищення якості матеріалів перевірки та доказової бази, ретельного розгляду скарг платників податків, запровадження в якості критерію роботи територіальних органів наявність оскаржених та неспланих до бюджету сум, донесених за результатами перевірки. Необхідно мінімізувати випадки необґрунтованого та неправомірного донесення грошових зобов'язань за результатами перевірок, які потім скасовуються за результатами оскаржень платниками податків рішень контролюючих органів або трансформуються у податковий борг.

Необхідно удосконалити процедуру виявлення потенційних платників податків, оскільки значні втрати надходжень до бюджету допускаються через відсутність системи заходів з активного пошуку осіб, які, внаслідок ведення господарської діяльності, одержують доходи та мають бути обліковані в органах Державної фіскальної служби (ДФС). Проблема виявлення неплательників та робота з ними також є одним із напрямів роботи органів ДФС України.

Подальші наукові дослідження будуть проводитися у напрямі вдосконалення окремих елементів податкового контролю для ефективного використання його фіскально-регулюючих можливостей. До найважливіших складових податкового контролю, окрім податкових перевірок, можна віднести організацію обліку платників податків, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності та адміністрування податкового боргу. Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів Державної фіскальної служби безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів.

Література

1. Живицький В. А. Морально-правові засади гуманізації відносин держави і платників податку / В. А. Живицький // Трипільська цивілізація. – 2012. – № 7 (10). – С. 22–27.
2. Князькова В. Я. Роль Податкового кодексу України у вдосконаленні податкового контролю / В. Я. Князькова // Збірник наукових праць «Управління розвитком». – Харків: ХНЕУ, 2012. – № 7(128). – С. 17–18.

3. Мельник М. І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія / М. І. Мельник, І. В. Лещук. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 330 с.

4. Мисник Т. Г. Податкові перевірки як основна форма податкового контролю / Т. Г. Мисник // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії: Спецвипуск : економічні науки. – Полтава, 2012. – С. 96–101.

5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sfs.gov.ua>.

6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змін та доп. [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

7. Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків: наказ Міністерства фінансів України від 02.06.2015 р. № 524 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sts.gov.ua>.

8. Федун І. Л. Особливості реалізації податкового контролю в системі управління державними фінансами [Електронний ресурс] / І. Л. Федун // Ефективна економіка. – 2013. – № 3. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1105>.

9. Шевчук О. А. Оцінка ефективності податкового контролю / О. А. Шевчук // Економіка та держава. – 2013. – № 1. – С. 28–31.

THE ROLE OF CONTROL AND VERIFICATION WORK OF TAX AUTHORITIES IN ENSURING BUDGET REVENUES

I. Shevchuk

e-mail: irenshevchuk@ukr.net

Zhytomyr National Agroecological University,
Saryi Blvd 7, Zhytomyr, 10008, Ukraine

The article is devoted to the study of theoretical and methodological approaches and the development of practical recommendations for improving the efficiency of tax audits in the system of tax control. The paper focuses on the problem of administering tax payments and tax debt in the context of providing revenues to budgets of all levels. The essence and role of check-up work in ensuring compliance with the requirements of tax legislation by subjects of taxation are studied. The types and features of tax audits are determined and

the main requirements for their organization are reflected. The dynamics of tax audits in Ukraine in recent years has been analyzed and the relevant tendencies are evaluated. To propose directions for improving tax control and control work as its key element.

Keywords: controlling bodies, tax control, tax audit, risk, taxpayers.

**РОЛЬ КОНТРОЛЬНО-ПРОВЕРОЧНОЙ
РАБОТЫ НАЛОГОВЫХ ОРГАНОВ
В ОБЕСПЕЧЕНИИ ПОСТУПЛЕНИЙ
В БЮДЖЕТ**

И. В. Шевчук

e-mail: irenshevchuk@ukr.net

Житомирский национальный

агроэкологический университет,

Старый бульвар, 7, Житомир, 10008, Украина

Статья посвящена изучению теоретико-методических подходов и разработке практических рекомендаций по повышению эффективности налоговых проверок в системе налогового контроля. Акцентируется внимание на проблеме администрирования налоговых платежей и налогового долга в контексте обеспечения поступлений в бюджеты всех уровней.

Исследована суть и роль контрольно-проверочной работы в обеспечении соблюдения требований налогового законодательства субъектами налогообложения. Определены виды и особенности налоговых проверок и отражены основные требования к их организации. Проанализирована динамика налоговых проверок в Украине в последние годы и осуществлена оценка соответствующих тенденций. Предложены направления улучшения налогового контроля и контрольно-проверочной работы как его ключевого элемента.

Ключевые слова: контролирующие органы, налоговый контроль, налоговая проверка, риск, налогоплательщики.